

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Typografie a publikování – 4. projekt
Bibliografické citace

Úvod

Typografie je obor, který se zabývá tím, aby dokumenty byly co nejpřirozenější a nejpo-hodlnější. Hlavním bodem je zejména čitelnost a principem jednoduchost. Typografie má také velmi dlouhou minulost vývoje, který nepřetržitě pokračuje doposud.

Motivace

Člověk se vždy setká se disciplínou, která může být definována jako vnímání. Disciplínou je typografie. Typografie se zaměřuje na různé druhy dokumentů. [5]

Font poetry

„Typefaces, such as Times New Roman and Helvetica fit this bill perfectly, not by their particular suitability but more by their lack of individualism. However, just as it is now permissible in traditional business circles to wear fashionable ties and to even venture into the realm of Italian suits that are not black or dark blue.“ [7]

Idea zkratek

Zkratky by se měly psát ustáleným způsobem a její podstata je, aby čtenáři byla vždy srozumitelná. Pokud by zkratka ztrácela význam v očích čtenáře a nebyla by přítomna za účelem zjednodušení textu, tak se nepoužívá, ale uvádí se celý název. [9]

Jak napsat datum

Článek nikdy nesmí začínat číslicí. Místo „3. března byl v Praze maraton“ se věta napíše „Třetího března byl v Praze maraton“. Ovšem pokud-li se jedná o prostředek či konec věty, tak se číslice může bez problémů napsat. [8]

Jednotvárnost

V textu by ideálně vše mělo být psáno jedním určitým fontem. Jestliže písař přeskakuje mezi fonty mezi větami nebo dokonce mezi slovy, tak text celkově velmi rychle ztrácí na profesionalitě a pro čtenáře přináší obtíž. [6]

Umělecké dílo

Umělecká díla jsou dnes především svědectví o tom, jak určití lidé vnímají skutečnost a zároveň jak jí hodnotí. [10]. V typografii lze vidět jistou souvislost s uměním a psaním určité práce např. bakalářské.

Identita

V 18. století nebyly předměty každodenní potřeby vnímány pouze jako praktické nástroje, ale často nesly hlubší kulturní význam. Karen Harvey upozorňuje, že i zdánlivě obyčejné věci, jako například čajové konvice, fungovaly jako symboly společenského postavení a rodinné identity. Tyto objekty sehrávaly důležitou roli v budování představ o domácnosti a civilizovanosti. . [2]

Knuth's Vision of Literate Programming

Knuth's method emphasizes explanatory writing woven directly into code structure, challenging traditional programming paradigms. Though initially developed for TeX, the concept influenced modern documentation tools and remains relevant in today's emphasis on code readability. [4]

Genetické programování

Genetické programování představuje metodu, jež umožňuje počítačům samostatně nalézat řešení na základě obecné specifikace problému. Jednotlivé řešení („jedinec“) je reprezentováno nikoli tradičním kódem, ale syntaktickým stromem. Tyto stromy se skládají z uzlů (instrukce) a hran (vztahy mezi nimi), které společně definují postup výpočtu. [1]

Fuzzy implikace

Klasická matematika selhává, protože vyžaduje ostré hranice (např. „vysoký = nad 180 cm“). Fuzzy logika však umožňuje zacházet s nejasností pomocí tzv. fuzzy množin, kde příslušnost kategorii není ano/ne, ale míra pravděpodobnosti. Příklad: Modelingová agentura hledá „vysoké“ modely. Místo pevné hranice fuzzy množina přiřazuje každé výšce hodnotu od 0 do 1, která vyjadřuje, do jaké míry je člověk vysoký. [3]

Odkazy

- [1] Petr Bromník. *Využití operátoru křížení v kartézském genetickém programování*. Čeština. Bakalářská práce. Vedoucí práce: Ing. Petr Svoboda, Ph.D. Brno, 2024.
- [2] Karen Harvey. „The Double Lives of Objects: A Cultural History of Commodities in the Eighteenth Century“. In: *History and Material Culture: A Student's Guide to Approaching Alternative Sources*. Ed. Karen Harvey. Routledge, 2009, s. 19–36. ISBN: 978-0-415-49782-4.
- [3] Veronika Jirmusová. *Fuzzy implikace*. Čeština. Bakalářská práce. Vedoucí práce: Hliněná Dana, doc. RNDr., Ph.D. Brno, 2024.
- [4] Donald E. Knuth. „Literate Programming“. In: (1992), s. 17–29.
- [5] Martin a Lucie ŠPRÁCHALOVÁ Knytl. *Typografie & odborný text*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2020. ISBN: 978-80-7435-813-5.
- [6] Gabriela Kokešová. *Zásady typografie*. Dostupné z: <https://skvt.cz/blog/81-zasady-typografie> [cit. 2025-04-19]. 2022.

- [7] Erik Spiekermann. *Stop Stealing Sheep & find out how type works*. 3rd. United States of America: Peachpit, 2014. ISBN: 978-0-321-93428-4.
- [8] Petra Sýkorová. *10 základních pravidel typografie*. Dostupné z: <https://zijuspesne.cz/10-zakladnich-pravidel-typografie/> [cit. 2025-04-19]. 2024.
- [9] Ústav pro jazyk český AV ČR. *Pravidla české typografie*. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=1> [cit. 2025-04-18]. 2004.
- [10] Klára Zářecká, Lucie Tikalová a Petra Filipová. „Tlumočník obrazového jazyka / Petr Brožka“. In: *Konferenční sborník*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2020, s. 314–315. ISBN: 978-80-7435-817-3.